

Nagytszeteletű
Nyilas Zoltán Esperes Úrnak
2013 Pomáz Hősök tere 1.

Nagytszeteletű Esperes Úr! Kedves Zoltán!

Köszönöm a hozzám eljuttatott írásbeli véleményeket és a lelkeszkörön elhangzottak összefoglalását. Abban teljes az egyetértés, hogy egy olyan új, rendkívüli helyzet alakult ki, aminek nincs igazán analógiája egyházi gyakorlatunkban. Az igehirdetés és úrvacsora rendkívüli szolgálatának eddig csak az a két formája volt ismeretes, hogy vagy a lelkipásztor távollétében/hiányában egy előkészített írásbeli liturgiát és igehirdetést olvasott fel valaki, vagy még ismertebb, hogy a betegekhez, idősekhez a lelkipásztor és presbiter/ek viszik el az úrvacsorát.

A jelenlegi helyzet abban más, hogy a gyülekezet térbeli összegyülekezése vált lehetetlenné, viszont a technika lehetővé teszi az időbeli közösséget akár a közös igehallgatás, akár a video közvetítés által egy adott istentiszteleti helyről. (Az úrvacsora esetében ebből kizárnám a felvételről történő későbbi részvételt) Ez így mégiscsak egy virtuális kommuniót teremt a fizikai távolságok ellenére is. A *communio sanctorum* végső soron soha sem a látható, testi összetartozást és összegyülekezést jelentette csupán, mint ahogy az „egy kenyérből és egy pohárból” való részesedés sem kötődik materiálisan egy bizonyos kenyérhez és pohárhoz. (Egyházunk gyakorlata ezért nem ragaszkodik az „egy” közös kehelyhez!) Szabó István püspök idézi is Kálvint, aki szerint a sákramentum „matériája” Krisztus, aki Lelke által valóságosan jelen van a külső jegyekben. Ez a „reálprezencia” lényegesen több, mint Zwingli felfogása (bár, - ha jól értem, - ő is így gondolja a *significat* jelentését). Ezért nem helyeselhető ennek a sákramentumi evésnek és ivásnak a lebecsülése sem, hiszen a két kegyelmi eszköz, „az igehirdetés és sákramentum” összetartozik. Az egyik által Isten a hitet felébreszti, a másik által megerősíti és megpecsételi (HK 65.kf.). A sákramentumi jegyek sem spiritualizálhatók el, mert lényegileg hozzájuk tartozik, hogy a *signum* a láthatóságot, a testi érzékelést és kontaktust is magában foglalja (HK 75.kf.). Éppen ez a közös részesedés és cselekvés kapcsol bennünket egy testté (szóma tou Chrtistou), azaz a mennyben lévő Fő földi „testéből való testté és csontjaiból való csonttá” (HK 76.k.f.). Ez a kálvini *unio mistica cum Christo*. Ha ez most húsvét vasárnap Magyarországon a Duna csatorna közvetítésével a Budahegyvidék temploma köré gyűjti a Kárpát-medence reformátusait, akkor Isten a nyomorúságunkból éppen összetartozásunknak egy sajátos ajándékát és átélését hozhatja ki.

Ebben az esetben az otthoni megterített asztal a liturgiában való közös részvétel által nem magános házi istentisztelet többé. Nem is volna szabad ezt összekeverni amazzal még a szóhasználatunkban sem. Óvni is attól, hogy lebecsüljük azt a reformátori feltételt, hogy nincs sem önfelhatalmazású gyülekezeti igehirdetés, sem magán úrvacsora, mert ez egyházunk helyes rendje szerint ordinációhoz kötött. (Az „Úr szolgálja” töri meg számunkra a kenyeret és nyújtja a kelyhet (HK 75.kf.). Teológusok számára máig püspöki külön

engedélyhez kötött a palástos sákramentális szolgálat.) Ezért nem értek egyet Fazakas kollegám klerikalizmustól való félelmével. Felejtsük el végre, hogy a javasolt megoldás „házi istentisztelet”, „házanként való kenyér megtörés” (az egészen más volt!): ez a magyar reformátusok istentisztelete és úrvacsorai közössége.

Természetesen meghagynám ki-ki döntésének, hogy ebben szabad lelkiismerettel részt tud-e venni. A jövőre nézve pedig osztom azok aggodalmát, akik ebben egy új kényelmi kikaput látnak, hogy majd így is, pizsamában és papucsban is lehet istentiszteleten részt venni, úrvacsorázni. Világossá kell tenni, hogy ez egy rendkívüli vészhelyzet, aminek lejártával lehet ugyan az interneten felvett istentiszteleteket hallgatni, de nincs internetes egyház és gyülekezet, csak az a valóságos, amely egy adott helyen az Ige és a sákramentumok köré összegyülekezik, és ahol ott van az Úr, és ahova áldást küld (Zsolt 133).

Imádkozzunk azért az időért, amikor a szeretteinkkel való telefonos skype-os kapcsolattartás mellett, majd egymást megölelhetjük, a templomajtóban kezet foghatunk, mert mindezt még értékesebbé teszi az, hogy egy időre nem tehattük.

Prof. em Dr. Szűcs Ferenc